

LBRIS

We know
books

ALEX TRUȘCĂ

Serpentine

EDITURA PENTRU ARTĂ ȘI LITERATURĂ
București, 2026

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TRUȘCĂ, ALEX

Serpentine / Alex Trușcă.

- București : Editura pentru Artă și Literatură, 2026
ISBN 978-630-6635-70-2

821.135.1

© Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate.
Această carte nu poate fi reprodușă parțial sau total,
prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice alt mijloc,
fără permisiunea în scris a Editurii pentru Artă și Literatură.

Copyright © Alex Trușcă, 2026
Toate drepturile rezervate

Editor: Violeta Borzea
Redactor: Odilia Roșianu
Copertă: Loredana Dumitru

ISBN 978-630-6635-70-2

Final

Știi, Casă, unele lucruri nu le poți înțelege atunci când ți se întâmplă în fața ochilor, ele sunt menite să se întoarcă la tine după ani și ani, abia când mintea ți-e eliberată de alte gânduri și tu nu mai ai ce aștepta, abia atunci acele clipe își descoperă sensul, și nu mai știi dacă s-au petrecut ieri, ori zilele trecute, ori într-unul din anii pe care i-ai lăsat în urmă, și tind să cred că, într-un fel sau altul, toată viața-i un cerc, când te apropii de punctul final vezi mai clar zilele copilăriei. Am văzut atunci, ieri, mai demult, într-o zi oarecare, în casa lui, un bătrân cu irisuri ce se ghiceau vag albastre de după o perdea albă de ceață, boală și neputință, cu câteva fire lipite de creștetul capului pe care aluneca un păduche, și el singuratic, un bătrân așezat la o măsuță de lemn mâncată de carii, mâncate de șoareci, cu sufletul sfâșiindu-se ca o pânză împărțită pentru morți de fiecare dată când cei trei bărbați invadatori, fiu și nepoți, împrășcau aerul stătut cu vorbe aruncătoare de ace otrăvite *ce-i vechitura asta, ce-i ailaltă, n-ai loc nici să te miști, ia uite cum pute, bine c-am venit să facem curat,*

aruncăm toate mizeriile astea, trebuie să zugrăvim înainte să vindem.

Omul n-a scos niciun sunet, n-a vărsat nicio lacrimă din ochii închiși, niciun mușchi al feței nu s-a clintit, iar el a stat ore în șir pe acel scaun, înfigându-și unghia degetului mare al mâinii drepte în carnea moale dintre degetul mare și arătătorul mâinii stângi, căutând un pic de durere fizică, întrebându-se de ce-i încă viu și cum de iadul începea încă de pe lumea asta. Când au plecat ceilalți cu sacii de amintiri transformate în cioburi și gunoaie, m-am așezat în fața lui la masă, ne-am privit ore de-a rândul, amândoi muți, cu golul între noi, până când a sunat un telefon într-o altă cameră și atunci bărbatul s-a întors din lumile lui și a izbucnit într-un hohot de plâns înfundat. *Ei, acum chiar nu mai ai nimic.*

Acum eu sunt acel bătrân, îmi repet în gând locurile prin care m-am târât după pașii lui Adrian și cuvintele în limbi străine, memorate abia după ce am înțeles că graiul și gândurile oamenilor nu spun de obicei același lucru. Când mă trezesc brusc din picoteala ce-i cuprinde pe nevolnici, încerc să-i așez în fața ochilor peste care mi s-a lăsat perdeaua albă, și ce straniu, vâlul și-a așteptat cuminte locul până când am ajuns acasă, pesemne îi era frică să mă urmeze prin lume, și-i așez înainte-mi pe toți cei care au trecut prin viața lui Adrian, îi număr și mereu mi se pare că lipsește unul, oftez și o iau de la capăt și au mai dispărut câțiva, iar asta-i semn că viitorul așteaptă să pună praful peste mine. Îmi vin în minte mirosurile de atunci,

parfumul Ilariei și al Francescăi, al mâncărilor gătite de Domenico și de bucătarul Lino, al serilor când fericirea lui Adrian avea arome de pizza de la chinezul Lin, de bere Stella Artois turnată cu măiestrie în pahare, cu fix două degete de spumă deasupra, și de planuri rostite în cuvinte ametețe ca vișinele înecate în alcool, cu ochii la o hartă mare cu pioane colorate, îmi amintesc mirosurile amestecate ale puhoaielor de oameni din *Piazza Duomo* și *Stazione Centrale*, mirosuri de sărăcie și disperare, de furie și nepuțință, de dragoste și de și mai multă disperare, de benzină și carne arsă, și altele și altele, iar când încerc să le prind, să le păstrez mai mult, dispar. Știu c-au fost acolo, le știu numele, îmi stau pe vârful ascuțit al limbii, încerc să le întorc din drum și le caut în aer, însă tot ce rămâne lângă mine în clipele astea e miasma dulceagă și putredă a cireșelor mirosind a moarte.

Ar fi putut să fie, Casă, lucrurile altfel? Să fi fost eu ca tata, ca tatăl tatălui meu și ca tatăl lui, să nu te părăsim, aș fi putut oare să nu fac acel jurământ pentru un blid de lapte cald, și când mă învinovățesc c-am făcut-o, mă consolează gândul că oamenii se vând și pentru mai puțin de atât, sau chiar pe gratis. Ar fi făcut Adrian alte alegeri dacă n-aș fi fost mereu să-i îndrum pașii, s-ar fi lepădat el de pielea vinovăției, cum năpârlesc șerpuii?

Ce rost au întrebările și ce amăgeală ar fi răspunsurile acum, în noaptea în care mă așteaptă liniștea și mi-e clar că vinovăția se transmite nu numai la om, ci și la animale, la pietre și ziduri, la copaci și mușchiul lor? Și lasă-mă

să-ți spun, chiar dacă vorbele-mi serpuiesc haotic prin timpuri și amintiri scurtându-mi vremea, povestea lui Adrian și a fantomelor lui, vii sau nu, povești care se vor repeta la nesfârșit, cu alți oameni în roluri vechi, cu un alt Mihăiță și un alt Domenico, aceiași Cain și Abel fugiți dintr-o carte cu poze colorate într-un gând de copil crescut pe pământ otrăvit, cu oameni care au intrat în viața lui cu zâmbete largi și l-au învățat că, acolo unde cauți iubire, găsești invariabil trădare. Și-ți spun povestea nu ca s-o judeci, că pietrele și lemnul trăiesc după legi diferite, ci ca s-o dai mai departe când eu voi închide cercul și cel ce-mi va lua locul va decide cât costă jurămintele, cât costă prietenia și care-i prețul iertării.

1

(2008)

Când i s-a risipit întunericul din priviri, l-a văzut pe Domenico aplecat deasupra lui, cu buzele mișcându-se într-un film mut, cu fața păstrând culoarea cărnii rumenite pe plită încinsă de la linia buzelor în jos, pe gât, și cu acea dâră roșie în irisul stâng care îl urmărea, îl judeca și-i striga vinovăția de vreo două decenii, l-a văzut acolo încadrat de doi monștri de piatră cu fețe îngrozite, cu guri deschise, strâmbându-se a moarte către el. A simțit o muchie ascuțită înfigându-i-se în coastă, urmată de un fluviu rece ce-și ducea sloiurile de gheață prin vene către inimă. A întors cu greu capul către stânga, ca un gladiator care cerșește un deget ridicat, dar nu a perceput decât perechi de pantofi cu oameni înfipti în ei îndreptându-se către lumină. Adrian a oftat, așa cum cred oamenii că fac muribunzii când își dau ultima suflare, și a închis ochii: a înțeles că nu-și terminase coșmarul.

— *Stai bene? Amico, stai bene?**

* *Ești bine? Amice, ești bine?*, în lb. italiană.

Câteva palme ușoare peste față, contactul obrazilor cu apa rece și vocea ușor sugrumată, din ce în ce mai insistentă repetând aceleași cuvinte l-au făcut pe tânărul deșirat, subțire ca un schelet peste care un bun samaritean a aruncat o pătură, cu tenul închis la culoare, să-și adune gândurile cât să realizeze că ceea ce i se întâmpla nu făcea parte din tiparul obișnuit al viselor sale și a deschis ochii.

— Da. Yes. Si... tutto bene*

Adrian s-a ridicat în șezut, pipăind disperat în jurul lui până a simțit materialul textil al rucsacului în care era aproape toată averea lui și a început să așeze toate piesele puzzle-ului la locurile lor: unde se află, cine-i ăla din fața lui și, mai important decât toate celelalte întrebări, ce zi a săptămânii este. A înghițit în sec, rotindu-și privirea în jur după indicii, căutându-și Șarpele, inspirând puternic mirosurile de parfum care se răspândeau dinspre lumină, amestecate cu cele de castane coapte sau aluaturi proaspăt turnate în gheretele din spatele Domului, de transpirație și săpun venite dinspre italianul de lângă el.

— Vuoi acqua?*

Bărbatul îmbrăcat într-o cămașă albă, cu cravată și mâneci suflecate până aproape de cot, purtând peste corp cureaua unei borsete, un soi de misionar al Martorilor lui Iehova la prima vedere, cu un dreptunghi alb prins într-un șnur colorat care îi atârna la curea, Domenico Marchesi, așa scria acolo, aveam să-i aflu mai târziu numele, și-a luat

*Da... sunt bine. Da... totul e bine, în lb. italiană

**Vrei apă?, în lb. italiană

bidonul de plastic de la gură și i l-a întins. S-a așezat lângă el, cântărindu-l din priviri, în timp ce Adrian sorbea înghițituri mici și pune cap la cap imaginile.

— Pensavo che morivi. E questi stronzi non si fregano, come di solito. Ti piace sto cazzo?*

Adrian n-a înțeles atunci mare lucru, dar a urmărit degetul îndreptat spre sursa luminii, locul unde razele soarelui se loveau de oglindă și se întorceau furibunde, rănindu-i globii oculari. O coadă imensă, toate perechile de pantofi, care îl ocoliseră nepăsătoare când zăcea sprijinit de pereții Domului din Milano, se aliniaseră ordonat în fața magazinului *Rinascete*. Fotomodele, bărbați și femei, se plimbau printre rândurile gălăgioase, oferind mostre de parfumuri și cupoane de reduceri, sub analiza curioasă și neîncrezătoare a porumbeilor și a cerșetorilor tuciuirii care-și aflaseră, și unii și alții, teritoriul cucerit de o altă hoardă de năvălitori. Un bărbat în trening albastru, cu o poză în mână, se plimba încoace și încolo, cu capul plecat.

Două femei tinere, una cu sânii aproape ieșind dintr-un maiou sclipicios cu mici cercuri colorate prinse unul lângă altul, cu sandale cu tocuri înalte, iar cealaltă în pantaloni scurți, tricou și încălțări bune de fugă, lucrau împreună, cea decoltată își împingea sânii alături de o hartă în ochii unui asiatic între două vârste, cerându-i indicații, iar sportiva scotea, cu gesturi dovedind mult antrenament și precizie, portofelul din buzunarul celui pe care-l flancaseră. Doi

*Credeam că mori. Și nemernicilor ăstora nu le pasă, ca de obicei. Îți place porcăria asta?, în lb. italiană

tipi mai scunzi, îmbrăcați și ei în trening, le supravegheau de la o distanță respectabilă pe cele două femei, gata să intervină, să creeze o diversiune sau să trimită vreun semnal la apariția carabinierilor.

— *Eh, tutte le finesettimana sono cosi**, a continuat Domenico râzând, cu ochii la fetele care-și îndepliniseră misiunea și se îndepărtau discret de victimă. A scos din borsetă un pachet de tutun, a rulat o țigaretă, a lins-o cu nesaț, a aprins-o cu un chibrit, așteptând ca flacăra să-i ardă vârfurile degetelor înainte să-l arunce. A tras câteva fumuri, apoi i-a întins țigara lui Adrian. *Non sei italiano, giusto?**

Într-adevăr, niciunul dintre italienii pe care-i cunoscuse Adrian în acele prime săptămâni de când venise în Italia, în primăvara lui 2008, nu purta un tricou lălău, pantaloni trei-sferturi de culoarea frunzelor căzute, care abia acum, după decolorare, păreau cu adevărat echipament de camuflaj, sau încălțăminte tipând a ieftinăciune, nici n-avea rucsac jerpelit primit cadou în urmă cu doi ani la o promoție la bere. S-a simțit atunci umil, la fel ca în prima zi când cel care-l adusese la un depozit de lângă Bergamo îl predase noului angajator, ca pe un sclav adus pe galără din Africa. Bine, pe Adrian l-au adus cu autocarul, în rest n-a fost mare diferență. Don Giovanni, să nu cumva să-i fi zis cineva domnu' Nelu că-l apucau pandaliile când i se amintea de origine și arunca tot ce-avea la îndemână spre capul nefericitului, l-a cântărit din ochi, întrebându-se

* *Eh, așa sunt toate weekendurile*, în lb. italiană.

** *Nu ești italian, nu?*, în lb. italiană.

probabil dacă merită să-l strivească ca pe un gândac sau să-l exploateze pe bani puțini, iar în cele din urmă, spiritul practic al nemernicului a ieșit învingător. *Bă, dacă te pun la muncă, te ia vântu' și te trece munții. Uite, am nevoie de paznic pe timp de noapte. Îți dau o gheretă unde să dormi, ceva de mâncare și 10 euro pe zi. Dacă vrei începi de azi, dacă nu, rupe ușa că aduci sărăcie cu tine.*

— *You want eat... qualcosa? Andiamo, come. Come. Da questa parte.**

Domenico l-a ajutat să se ridice și au pornit tăcuți, sprijiniți unul de altul, doi camarazi de război înaintând agale, strecurându-se printre porumbei, turiști care făceau poze, cerșetori cu ochii după turiștii care făceau poze, supraveghetori și ciorditori cu ochii după cerșetorii care-i pândeau pe turiștii care făceau poze, către fast food-ul din cealaltă latură a domului. L-a ajutat să se așeze la o masă de la etaj, i-a pus în brațe rucsacul, întrebându-l ceva în italoengleză, a plecat câteva minute, suficiente pentru ca Adrian să-și recapete complet cunoștința de sine și memoria, și s-a întors cu tava plină.

— *Double whooper*, porție mare de cartofi și cola pentru tine, rondele de ceapă pentru mine. Dacă vrei, împărțim. Acolo-i baia, dacă vrei să te speli pe mâini.

Adrian ar fi mâncat și tava, și ambalajul, la cât de flămând era, și-a frecat mâinile de pantaloni, stomacul nu l-ar mai fi răbdât să piardă timp să se spele, a luat două, trei înghițituri mari, în timp ce Domenico îi povestea ce alte

* *Vrei să mănânci... ceva? Hai, vino. Vino. Pe aici!*, în lb. italiană.